

FIETSGIDS

OOST-VLAANDEREN

PATRICK CORNILLIE

Inhoud

- 07 * Woord vooraf
- 09 * Hoe deze gids gebruiken?
- 10 * Fietstochten kiezen

De fietstochten

- 13 01 **EEKLO**
Rust langs het Schipdonkkanaal
- 21 02 **SINT-LAUREINS**
Kronkelen langs kreken
- 29 03 **BASSEVELDE**
Naar vissersdorpen zonder haven
- 39 04 **WACHTEBEKE**
Pleisteren in en om Puyenbroeck
- 49 05 **SINT-GILLIS-WAAS**
Gluren bij de buren
- 57 06 **HAASDONK**
Tussen Waas- en Scheldeland
- 65 07 **DENDERMONDE**
't Ros Beiaard doet zijn ronde
- 73 08 **BAASRODE**
Schipper mag ik overvaren?
- 83 09 **BERLARE-DONK**
Toerisme dankzij de turfstekers
- 91 10 **NINOVE**
Een denderende tocht
- 99 11 **GERAARDSBERGEN**
Langs de Dender en Den Dikken van Sesjans
- 107 12 **MICHELBEKE**
Van de Toep naar de Berendries
- 117 13 **KLUISBERGEN-BERCHEM**
Het ware flandriengevoel
- 129 14 **OUDENAARDE**
Op naar het okeren dorp

- 139 15 **ENAME**
Geschiedenis aan de Schelde
- 149 16 **DEINZE**
Genieten van water en kunst
- 159 17 **NEVELE**
Een boerenpsalm op zijn best
- 169 18 **DEURLE**
Verleiding aan de Leie
- 179 19 **SCHELLEBELLE**
Mooiste naam, mooiste bloemen
- 187 20 **VELZEKE**
Romeinen, protestanten en molenaars

www.lannoo.com

Registreer je op onze website en we sturen je regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

www.dichtbijhuisgidsen.be

Op deze site vind je naast gratis updates ook reacties en sfeerbeelden van collega-fietsers voor de routes met de Lannoo Dicht-bij-huisgidsen.

Teksten: Patrick Cornillie

Fotografie: David Stockman; Johan De Meester (blz. 30-31, 44-45, 47, 75, 100, 115, 140, 152, 170, 194)

Omslagfoto's: David Stockman

Ontwerp en opmaak: Armée de verre, Steven Theunis

Zetwerk: Armée de verre, Olu Vandebussche

Cartografie: Marie Vandevoorde

Als je opmerkingen of vragen hebt, kun je contact nemen met onze redactie:

redactie.toerisme@lannoo.be

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2013

© 2013 Toerisme Oost-Vlaanderen - www.tov.be

D/2013/45/175 - NUR 501 - ISBN 978-90-209-6995-5

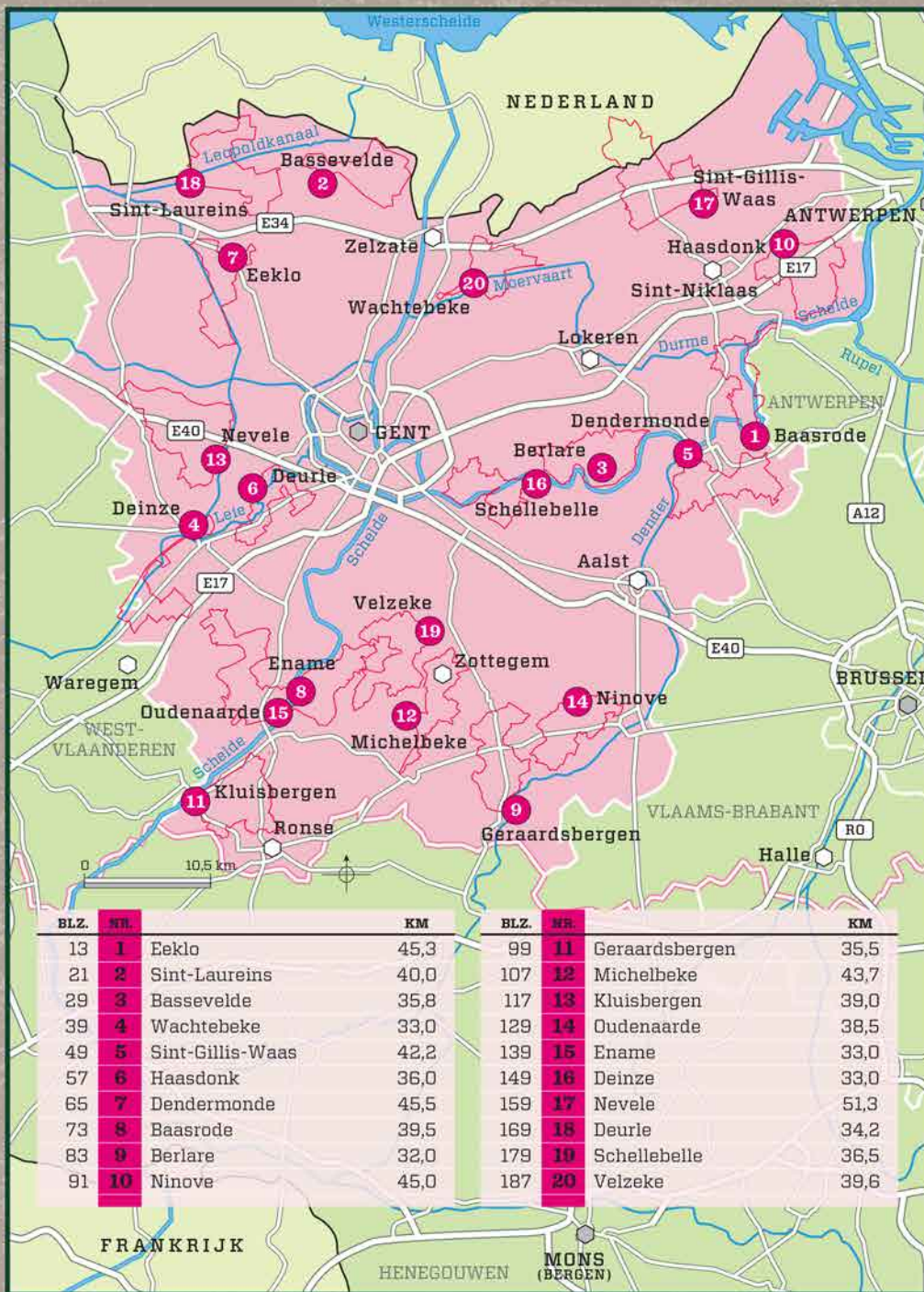
Printed in China

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Fietstochten kiezen

		afstand (km)	haalbaar voor kinderen	kinwink (=helling)	kaaselen	natuurschoon	dorpschoon/erfgoed	panorama
1	Eeklo	45,3				✓		
2	Sint-Laureins	40,0	✓			✓	✓	
3	Bassevelde	35,8	✓					
4	Wachtebeke	33,0	✓			✓		
5	Sint-Gillis-Waas	42,2				✓	✓	
6	Haasdonk	36,0	✓		✓		✓	
7	Dendermonde	45,5				✓	✓	
8	Baasrode	39,5	✓			✓	✓	✓
9	Berlare-Donk	32,0	✓		✓	✓		
10	Ninove	45,0		✓				✓
11	Geraardsbergen	35,5		✓		✓		✓
12	Michelbeke	43,7		✓		✓		✓
13	Kluisbergen-Berchem	39,0		✓	✓		✓	✓
14	Oudenaarde	38,5		✓	✓			✓
15	Ename	33,0		✓	✓		✓	✓
16	Deinze	33,0	✓				✓	
17	Nevele	51,3				✓	✓	
18	Deurle	34,2	✓		✓	✓	✓	
19	Schellebelle	36,5	✓			✓	✓	
20	Velzeke	38,6		✓	✓		✓	✓

BLZ.	NR.		KM	BLZ.	NR.		KM
13	1	Eeklo	45,3	99	11	Geraardsbergen	35,5
21	2	Sint-Laureins	40,0	107	12	Michelbeke	43,7
29	3	Bassevelde	35,8	117	13	Kluisbergen	39,0
39	4	Wachtebeke	33,0	129	14	Oudenaarde	38,5
49	5	Sint-Gillis-Waas	42,2	139	15	Ename	33,0
57	6	Haasdonk	36,0	149	16	Deinze	33,0
65	7	Dendermonde	45,5	159	17	Nevele	51,3
73	8	Baasrode	39,5	169	18	Deurle	34,2
83	9	Berlare	32,0	179	10	Schellebelle	36,5
91	10	Ninove	45,0	187	20	Velzeke	39,6

fietstocht

EEKLO

RUST LANGS HET SCHIPDONKKANAAL

Praktisch

AFSTAND 45,3 km

VERTREKPLAATS Eeklo, provinciaal domein Het Leen - knooppunt 57
Bereikbaar via de N9 van Gent naar Eeklo

PARKEREN Bij het provinciaal domein hoort een ruim parkeerterrein voor gratis langdurig parkeren.

BEWEGWIJZERING Fietsknooppuntennetwerk Meetjesland: 57 > 55 > 94 > 87 > 84 > 79 > 80 > 93 > 91 > 16 > 15 > 21 > 95 > 96 > 97 > 50 > 67 > 65 > 53 > 52 > 61 > 1 > 4 > 59 > 56 > 54 - 57.

AARD VAN DE WEG 1 km onverhard, de rest van de route is mooi verhard.

FIETSCOMFORT 1/3 van het parcours is autovrij; de overige kilometers gaan over rustige landwegen.

PARCOURS Vlak

INFORMATIE

- » Infokantoor Meetjesland, stadhuis, Markt 34, 9900 Eeklo, tel. 09 377 86 00, www.meetjesland.be
- » Provinciaal domein Het Leen, Gentseseenweg 80, 9900 Eeklo, www.oost-vlaanderen.be/public/cultuur_vrijetijd/domeinen
- » Toerisme Oost-Vlaanderen, www.tov.be

ETEN & DRINKEN

- » Café De Roos, Celiekerkweg in Sint-Laureins, tel. 09 379 89 70
- » Stadhuis van Raverschoot, Raverschoot 14 in Adegem, tel. 09 377 24 32, www.stadhuisvanraverschoot.be
- » Taverne K.L. Ledeganck, Markt 20 in Zomergem, tel. 09 372 76 65, www.taverne.ledeganck.be
- » Cafeteria Het Leen, Gentseseenweg 80 in Eeklo, tel. 09 377 55 34

Tussen Brugge en Gent ligt het Meetjesland. Terwijl het uiterste noorden van deze regio gedurende eeuwen strijd leverde tegen de zee, probeerden de bewoners in het zuiden te overleven van de schamele opbrengst van een lapje schrale grond. Het uitgesproken agrarische karakter is gebleven, maar betekent vandaag wel een troef voor de stedelingen die er rust, stilte en groen zoeken. Het zuidelijke Meetjesland charmeert ook door bossen en rustige waterwegen. Tijdens deze tocht fiets je bovendien door Eeklo, het kloppende hart van de streek.

1 > 2
5,4 km

Knooppunt 57 **1** ligt aan de grote parking, vlak bij enkele witte gebouwtjes en infopanelen, en rechts van een watertje. De smalle Kraaiweg boort zich door weelderig groen naar knooppunt 55, waar je de stadsrand van Eeklo bereikt. Via de rustige Everard- en Zuidmoerstraat kom je langs het opvallend grote College O.L.V.-ten Doorn. Bij het volgende kruispunt draai je naar rechts. Aan het eind van het nauwe Collegestraatje springt meteen de bijna 100 meter hoge Sint-Vincentiuskerk in het oog. Je komt op de markt en aan knooppunt 94, waar de N9 bij momenten voor behoorlijk wat verkeersdrukke zorgt. Bij het beeld van de Herbakker steek je voorzichtig over. Links van het stadhuis moet je het kasseiwegje in, naar de kerk toe.

Even rondkuieren op de markt van Eeklo is uiteraard toegestaan! Het stadhuis in Vlaamse renaissancestijl en het belfort staan op de Unescolijst van werelderfgoed. Opmerkelijk is het beeld van de Herbakker, figuur uit een middeleeuwse legende, die zei dat je bij de bakker van Eeklo terecht kon als je hoofd je niet beviel. Dit werd dan afgehakt en zo lang vervangen door een kool, terwijl het hoofd werd herbakken. Zo zie je maar: behandelingen om er jonger, mooier of beter uit te zien zijn van alle tijden. Links van knooppunt 94 trekt ook de bronzen Karel Lodewijk Ledeganck de aandacht. Hij was een van de grote Vlaamse voorvechters uit de 19de eeuw. Overigens prijken in het straatbeeld opvallend veel kunstwerken, onder andere dat van Lotjen, vlak voor het belfort. Eeklo is ook de stad van wielerveden zoals Erik en Roger De Vlaeminck en Noël Foré.

Op een bankje voor de kerk ontdek je een al even fraai beeldhouwwerk, dit keer van volkszanger *Tamboer*. Je fietst links van de kerk tot bij het

restaurant Bogle, daarna door de Kerkstraat, alweer een nauwe passage – blijkbaar kenmerkend voor de Eeklose binnenstad. Net voorbij een overweg draai je links en volg je het pad langs de sporen. Het brengt je bij de N434. Die volg je nu, rechts op het fietspad, tot bij een watertoren en een rotonde met daar middenin een opvallend rood – en groot – kunstwerk. De verkeerssituatie ziet er op het eerste gezicht een beetje complex uit, maar als je het fietspad volgt en de derde afslag neemt, zit je goed. Langs de N434 fiets je intussen op een mooi pad, veilig afgescheiden van het autoverkeer. Je kijkt uit naar het eerste straatje rechts. Dat heeft een wat zonderlinge naam: ‘Bus’. Het heeft wel de allures van een dreef, want je fietst tussen statige bomen. Links zie je de historische Huysmanshoeve met een opmerkelijk poortgebouw.

De Huysmanshoeve biedt tegenwoordig onderdak aan het Provinciaal Streekcentrum. De toegang is gratis. Je maakt er kennis met de verschillende aspecten van het Meetjesland. Er is ook een moes- en kruidentuin, een bakhuisje, cafetaria en winkelpunt met streekproducten. In het woonhuis ontdek je de geschiedenis van de regio. Over de herkomst van dat ‘Meetjes’ doen overigens verschillende versies de ronde. Sommigen verwijzen naar een vroegere kostwinning, het steken van turf. Daarvoor werd de regio ingedeeld in maten of (ge)meten. Anderen zweren hardnekkig bij de anekdote rond keizer Karel, bekend als notoir rokkenjager. Telkens die in de buurt was, riepen bezorgde ouders angstvallig hun jonge dochters binnen. Zodoende zag zijn excellentie rond Eeklo enkel ‘oude meetjes’...

Langs de museumlijn

2 **3** Je fietst bij **knooppunt 87** **2** rechtdoor, langs weiden en boerderijen. Een ^{14,7 km} blauwe pijl stuurt fietsers links naar Kaprijke en die raad volg je op. Langs het Aalstgoed leidt een fietsbrug je veilig over de expresweg Antwerpen-Knokke. Door het boerenland gaat het nu in gestrekte draf naar de N456, die je rechts opdraait. Een mooi, vrijliggend fietspad brengt je bij knooppunt 79. De grote weg wissel je voor de rustige Wulfhoeckstraat. Na dik 500 m bemerk je rechts van de weg twee kapelletjes. Even verder ‘bots’ je op de Kleemkapel, toch wel buitenmaats groot voor de amper bevolkte omgeving.

De neogotische Kleemkapel dateert van begin 19de eeuw. Ondanks – of misschien wel ‘dankzij’ – de afgelegen ligging is het een bekend bedevaartsoord, waar gelovigen in alle rust gunsten afsmeaken bij Onze-Lieve-Vrouw. Jaarlijks vindt er in augustus ook een ommegang plaats. Van de ommegangkapelletjes die je al

zag, zijn er in totaal vijftien, verspreid over vier omliggende straatjes. Aanvankelijk hingen de eenvoudige ommegangkapelletjes aan bomen. Later werden ze vervangen door gemetselde kapelletjes, met telkens een reliëf waarop de vijftien mysteries van de Rozenkrans worden voorgesteld.

Aan de Kleemkapel gaat het naar links en begin je weer aan het echte ‘veldwerk’. Akkers en weiden worden afgewisseld door bomenrijen en plukjes bos, zoals dat van de Waaiakkers. Bij de gebouwen van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening bereik je andermaal de N456, hier helaas zonder fietspad. Aan het kruispunt met de N434 moet je links en meteen weer rechts. De Hoogstraat verlost je van alle verkeer en biedt een mooie passage langs de rand van het Velden Bos. Ook in de Rodehandstraat blijft het genieten. Sloten en bomen zomen de weg af. Bij een T-punt draai je links een tweebaansweg in. Alweer moet je het zonder fietspad stellen, maar veel verkeer is er niet. Waar je de N455 dwarst, maakt de Celiekerkweg een wijde bocht naar links en krijg je een kilometerslange rij bomen in beeld, als potloodstrepen aan de einder. Bij café De Roos snap je dat ze de loop volgen van het Leopoldkanaal. Aan de overkant bereik je het **knooppunt 15** .

Het Meetjesland inspireert poëten, dat lees je op de borden naast café De Roos.

Het Kanaal van Basiel de Craene en Ondank van Herman Leenders vatten helemaal de sfeer van deze streek.

De groenmetalen ophaalbrug – de Celiebrug – ligt over het Schipdonkkanaal.

Het werd vanaf 1846 gegraven als afleidingskanaal van de Leie. Het moest Gent beschermen tegen overstromingen en... ontlasten van het stinkende Leiewater.

Zo'n 4 km westwaarts ontmoet dit Schipdonkkanaal het Leopoldkanaal en loopt het over 22 km zij aan zij naar Zeebrugge. Weliswaar fiets je zelf de andere kant op.

3 » 4
12 km

De volgende 6 km zoef je onafgebroken langs de oever van het kanaal, aan weerszijden afgeboord met stevige populieren. Je bent hier zelden de enige fietser en dat zal je niet verwonderen. Het is niet alleen een veilig, maar bovenal een prachtig traject. Aan het sluizencomplex van Balgerhoeke moet je beslist eens het brugje oversteken. Links herinnert een oude tank aan de hevige strijd die er plaatsvond in september 1944 tussen de nazi's en de Canadese bevrijders. Terug op het traject kom je 100 m verder alweer bij een ophaalbrug, duidelijk van veel oudere makelij. De als monument beschermde brug ligt in het spoortraject - intussen de museumlijn - van Maldegem naar Eeklo.

Eerder, bij het buitenrijden van Eeklo, fietste je al even langs diezelfde spoorlijn, die ooit doorliep tot in Brugge. Het was Lijn 58, die in Eeklo aansloot op de (nog bestaande) lijn naar Gent. Ze werd al aangelegd vanaf 1862. De laatste passagierstreinen reden er tot 1959. Zo'n 30 jaar later besloten een aantal spoorfanaten de rails weer te gebruiken voor hun hobby. In Maldegem kochten ze alle door de NMBS verlaten gebouwen op en begonnen er een stoomcentrum, met museumlijn naar Eeklo. Voor de realisatie van zo veel spoor nostalgie werd het gehele spooreplacement in Maldegem vernieuwd en het eindpunt in Eeklo kreeg in 2007, net voor het eigenlijke NMBS-station, een eigen perron. (Info: Stoomcentrum Maldegem, Stationsplein 8 in Maldegem, tel. 050 71 68 52, www.stoomcentrum.be).

De wind in de bomen, het spel van zon en schaduw op het jaagpad: wat een belevenis om langs dit kanaal te fietsen! Bij een volgende brug kom je zowaar bij het stadhuis van Raverschoot. Anno 1846 staat er op de gevel te lezen. Het jaartal slaat op het bouwjaar van het oorspronkelijke pand, pas in 1873 werd het ook een afspanning. Vandaag is het een verkwikkende plek voor lekkerbekken. Aan horeca overigens geen gebrek langs deze waterweg. 'Koetshoeve steunt wielertoeristen', zo staat er even verder te lezen. Bij knooppunt 50 zie je links het Eekloos Vaartje. Het is meteen de plaats om (voorlopig) afscheid te nemen van de waterkant en rechts de Vulderweg, daarna de Leikant in te draaien. Door akkers en weiden kronkel je naar het gehucht Murkel. Bij knooppunt 67 zwiep je de fiets de Zwiepe in - geef toe, een wat vreemde straatnaam. Even opletten als je de N499 oversteekt. Het blijft langs een betonwegje nog ca. 2 km bijna in één lijn rechtdoor gaan. Het landschap wordt minder open, want aan de einder komen bossen in zicht. De Sint-Jansstraat brengt je bij **knooppunt 53** , op enkele pedaalstoten van de bosrand.

Schipdonkkanaal als gezelschap

4 > 1 Waar het wegje links zwenkt, fiets je rechtdoor tussen de bomen. Het is soms 13,2 km wat slalommen rond de putten in deze bosweg. Bij knooppunt 52 gaat het naar links. Nog zo'n 400 m blijf je door een onverharde dreef fietsen en snuif je intussen de weldadige geuren van het bos op. Dan draai je links de Keigatstraat in en krijg je weer 'vaste grond' onder de wielen. In het stille, groene decor van de Bauwerwaan fiets je naar de N461. Je moet er links, maar je hoeft de weg niet over te steken, want ook het fietspad bevindt zich links.

Niet dat er plots echte heuvels opdoemen, maar de buurt van het Keigatbos is toch niet echt vlak. Je fietst er dan ook op de zogenoemde cuesta Zomergem-Oedelem, eigenlijk niet meer dan een rimpeling in het landschap. De naam 'Keigat' zou trouwens verwijzen naar een bosrijke heuvelkam waarop veel keien te vinden zijn. Het bos is een uitloper van het grote Drongengoed, dat meer westwaarts ligt, al heeft Keigat toch een eigen karakter met schitterende dreven en grote loofbomen.

De Leopold III-laan en de Kerkstraat brengen je in het centrum van Zomergem. Al van ver krijg je de kerktoren en het fraaie gemeentehuis in beeld. Even verpozen kan op een terrasje, met uitzicht op de markt. Rechts van de kerk volg je de pijlen die wijzen naar Merendree en Lovendegem. De Dreef, met enkele statige woningen en de scholen Sint-Martinus, Sint-Lutgardis en Sint-Vincentius (!), leidt je het centrum weer uit. In een brede bocht zwenk je mee naar rechts. Net voorbij het warenhuis Aldi bereik je het Schipdonkkanaal. Aan een frituur fiets je, nog voor de brug, naar links en dan is het weer genieten van een fietspad langs de waterweg die je al kent van het traject tussen de knooppunten 15 en 50. Aan de hand van de bomenrij langs het kanaal raad je als het ware het parcours dat volgt. Na 2,5 km kom je als vanzelf op een tweebaansweg terecht en moet je weer het 'gezelschap' van auto's dulden. Er is geen fietspad en op de koop toe is de weg bestraat met kasseien. Gelukkig niet voor lang, want vanaf het volgende brugje zoef je over asfalt en heb je de kanaalweg weer helemaal voor jou alleen.

De markt van Zomergem wordt gedomineerd door het gemeentehuis, met zijn hoge onderbouw en dubbele bordestrap, bepaald monumentaal voor een middelgroot dorp. Het werd gebouwd in 1923, ter vervanging van het gemeentehuis uit 1870 dat in 1918 – en meer aan de oostelijke zijde van de Markt – door beschietingen werd vernield. Tot 1969 was er ook een vredegerecht. De Sint-Martinuskerk leed niet alleen in de Eerste, maar ook in de Tweede Wereldoorlog zware schade. Van deze typische hallenkerk, met drie even brede en hoge beuken, vormt de vroeg-gotische kruisingstoren, allicht uit de 13de eeuw, het oudste onderdeel.

Het kanaalwater kabbelt nu tussen een dubbele bomenrij. In de verte komt een brugje met groene reling in zicht. Ter plaatse merk je dat een bruine pijl je rechts naar Het Leen stuurt. De smalle Langestraat brengt je meteen naar het bos en even verder fiets je inderdaad voorbij een poort het provinciaal domein in. Nog zo'n 2 km flaneer je door deze groene omgeving, tot je het **knooppunt 57** bereikt, waar je eerder bent gestart.

Niet te verwonderen dat bepaalde gebouwen in Het Leen een nogal 'militair uitzicht' vertonen. Tussen 1938 en 1972 had het leger hier namelijk een opslagplaats voor munitie. Dat militaire verleden maakt ook dat er veel rechte betonpaden zijn, wat het bos goed toegankelijk maakt – leuk om er nog een extra rondje aan te breien. Vandaag is in het provinciaal domein een bosgebied van liefst 260 ha. In het arboretum bewonder je meer dan 500 plantengeslachten. Er is duidelijk bijzondere aandacht voor rododendron, magnolia, camelia en viburnum. In Het Leen zijn verder nog visvijvers, een cafetaria met terras en speeltuin, een bosklassencentrum en een heus bosinfocentrum.